

Ese de dóve ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de ann. . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelarii'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) taca'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. óra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se anticipe

Fóia bisericsca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Invitare de prenumeratiune

la

„LUMINA“

fóia bisericsca, scolastica, literaria si economica.

Cu 1. aprile vechiu incepemu patrariulu alu doile alu anului curinte, pentru care deschidemu prenumeratiuni nóue, cu conditiunile ce se vedu in fruntea foii.

Pre timpulu sinodului eparchialu ni vom dá tóta trud'a a comunicá desbaterile cátu mai in detaiu sispre multiamirea onoratoriloru nostri cetitori.

Aradu, 22. martiu 1873.

Redactiunea.

Facerea lumii in siese període, dupa scrierile lui Moisie, a santiloru parinti si a unoru geologi.

— Urmare —

Naturalistii si scrutatorii geologi, adese ori dau peste *straturi* de estensiuni de miluri de pamentu, cari nu s'au formatu din alta, de cátu din remasitiile varóse ale animaleloru asia numite *lilicace* (Chrinoida), a caror'a multime si frumsétia rapesce in admirare atentiunea omului. Animalele aceste neperfecte (forma de plante) se afla crescute catra fundulu mariloru, séu catra alte trupuri anotátorie de ici colea pe fati'a apelor, cari fiindu asemenea chrinului, s'au numitu *chrinoides*. Intre animalele aceste primitive, vinu de insemnatu *Polipi*. Acestia asia natura au, cá alegu din mare *varulu de acidu carbonicu*, si-si facu din elu *casulitia* (celule) carele léga de fundulu mării. Cu mórtea acestor'a, alta generatiune, face si zidesce de asupr'a acestor'a si asia mai departe, pana ce ajungu la suprafati'a apei, candu acum nu-si mai potu continuá edificarea. Miriadele acestora forméza straturile séu *baneile asia numite de arina* de estensiune de mii si mii de miluri de pamentu. Asia au lucratu si cei d'anteiu *polipi*, cari prin casulitiile loru cele asiediate catra fundulu mării loru au fórté inaintatu aredicarea si formarea straturiloru respective a pamentului — uscatului. — Oh! cátu e de minunata intiepletiunea lui Dumnedieu, care prin asia fiintie mici au curatitu, si curatia oceanulu celu de marime nemesuravera, ca si alte animale se se póta imbucurá in acel'a de viétia! Ast-feliu de destinatiune au si insectele cele micutie de pe pamentu, ca se curatiésca putrediunea si mortatiunea animaleloru si plantelor, si éta cá acesta providintia divina au domnitu dintru inceputu „Cátu sunt de mari lucruril' tale Dómne, tóte intru intiepletiune le-ai facutu! Salmistulu. Era Paulu Apost. „Oh! adanculu bogatiei, si alu intiepletiunei, si alu sciintiei lui Dumnedien!“ (catra rom. cap. 11. v. 33.)

In formatiunile si straturile periodului transitivu, aflám representata si clas'a mai din diosu a pesciloru ososi, si scoicile (conchiferrae) asisderia nisce animale asia numite *Trilobite*, a caror'a ochi si acum dupa mii si milióne de ani desgropati, se afla sustienuti in integritatea loru primitiva originala, a caror'a organisatiune sémena multu cu animalele ce acum vietuescu in mare si se numescu *Crustate*, ce adeverescu, cá sunt unele dintre cele mai de demultu si perite animale, cari atunci s'au creatu, candu acum sórele a luminatu in tóta splendórea sa, séu cum dice Moisie in diu'a a 5-ea si nici de cátu mai inainte, si éta cá ochii unui animalu asia de micu, sustienuti sub decursulu aloru atáte mii si milióne de ani atátu de lungu timpu pana astadi, in

celu mai admiratu modu, chiarifica originea divina a santei scripturi! Si vedi in asia consecintia si consunantia, promovéza marirea lui Dumnedieu tóte fapturile lui, inca si acele, cari acum de multu am cugetatu a fire si perite!

Si cu adevratu, inzedaru am cautá astadi campurile cele de lupta ale Romaniloru si Greciloru, cu scopu de a aflá armele eroiloru, cari cu armele loru au cutrieratu si au cuprinsu tóta lumea. Timpulu a nimicitu si celu mai de pe urma semnu a monumintelor loru triumfale! Pe candu *amfibiile* si *paserile*, cari cu mii si milióne de ani s'au târeitu, pe straturile cele moi primitive ale pamentului, au lasatu dupa sine cele mai nester-givere urme ale esistintiei loru! *Annibalu* cu legiunile sale, *Serse*, cu óstea sa numerósa, si *barbarii* cu turmele loru, toti au disparutu, faraca se avemu de la densii macar unu semnu de esistintia, pe candu din contra, nisce biete animale, precum *amfibiile*, *scoicele*, *crustatele*, *brósclele* si *paserile* ce s'au târeitu pe pamentulu primitivu, au lasatu dupa sine cele mai invederate semne a esistintiei loru.

*Nec perit in tanto quidquam, mihi credite, mundo
Sed variat, faciemque novat, nascique vocatur.
Incipere esse eliud, quamquod fuit ante, morisque
Desinere illud idem! — (Ovidiu.)*

In citatiunile mai de sus ale lui *Cuvier*, gasimu asia numitele *amfibiile sburátorie*, sub cari se intielegu a) *monstrulu anticu* ca dóua degete séu picióre sburátorie (ptero dactylus) care intre tóte animalele a fostu mai raru, mai desformu, si mai iute au disparutu, in marime au avutu 5 urme, trupu au avutu forma de sierpe séu siopérta, piciórele fórté neproportionate, cele 2 degete ale picióreloru din nainte, au fostu de déua ori mai lungi de cátu intregu trupulu, din care s'au estinsu o pelcutia, ce a fostu in legatura cu piciórele din napoi, prin acaror'a ajutoriu a shuratu in form'a *liliciloru* nostri, de unde si-au si imprumutatu numele, cu degete séu picióre sburátorie. Monstrurile acestea au fostu mai de multe clase. O clasa dintre densele au avutu unu rostu fórté lungu si provediutu cu nisce dinti rari dara fórté ascutiti, in locu de peru séu pele au avutu soldi. b) *Siopérta Uriasia* (*Megalosaurus*) acareia lungime de comunu a fostu de 30 de urme, dara s'au aflatu si de 60 de urme. c) *Monstrulu grandiosu* (*Plesiosaurus*) caruia intre tóte animalele antice, mai vertosu i se cuvine numele de monstru. Capulu i-a semenatu catra a siopérlei; gur'a i-a fostu armata cu dinti de *crocodilu*, grumadii neproportionati fiindu fórté lungi, au semenatu sierpelui, peptulu si spatele pentru lungimea grumadiloru, i-a statu tare indereptu, si au semenatu óresi cum catra animalele sugátorie, au avutu patru picióre anotátorie asemenea chitiloru de unde se si numescu monstru anotatoriu, si s'a sustienutu mai cu séma la versarea riurilor curgátorie in mări. d) *Siopérta de pesce* (*ichthgosaurus*) a careia lungime a fostu mai mare de 30 de urme, cu patru lopeti de plutitu, si cu o códa fórté tare, capulu i-a semenatu catra a siopérlei si dintii catra a crocodilului!

Dara cine ar puté fi in stare de a enumerá, tóte animalele periodului acestuia, spre aretarea a totu marirei lui Dumnedieu, si verificarea ordinei si procedurii lui Moisie in descrierea sistemei creatiunei séu facerii lumii?! Fie destulu atáte pentru periodulu acest'a, si se mergemu mai departe, si se cercámu de ce vom dá, si ce vom vodé?

(Va urmá.)

Ioanu Damsia,

parocu si ases. cons.

Predica

pentru o duminică de primăveră, compusa de

Georgiu Morariu

(preot în Jadani.)

„*Esit'ăi sēmenătorulu se sēmenē sēment'ă sa.*“ (Luca 40. 5.)

Natur'a amortită de asprimea iernii, începe a-si veni în ori. Aerulu rece e incaldu de blandelē radie ale sōrelui de primăveră. Pamentulu si-a schimbatu vestmentulu albu cu celu verde! Pomii ni suridu cu florile loru pistritie, frumōse; insecte: fluturi mandri, albine serguinciose începura ērasi în sborulu loru a cercetā florile campului, si ale gradinilor! Paserile canta veselu în concertu melodiile loru! Giuru impregiuru, pare cā vedi o miscare, . . si parē cā audi o siuerare, . . se pare cā tōta natur'a începe a inviā, a porni! . .

„*Cātu sunt de minunate lucrurile tale, Dōmne!*“ Pana candu ieri-alaltaeri totulu semenā unui mormentu tacutu, fora viētia, fora bucuria: astadi, ce schimbare! Totulu e în miscare! tōta natur'a pana la celu mai micu atomu nisuesce a dā semnu de viētia, a se preparā de a coresponde scopului seu ce l'a cape-tatu dela facatorulu ceriului si alu pamentului!

Economulu la campu afora inca voiesce a profitā de bine-cuventarea ce o imparte natur'a; elu inca a esitu *se-si sēmenē sēment'ă sa*, se-si sēmenē sēment'ă din care voiesce a-si castigā:

I. Nutrementu

Ddieu. J. A. cu pré inalt'a sa intieptiune, mii de iconi puze inaintea ochiloru omenimei, ca totu atâtea esemple, prin cari o face se veda si se intielega: cum trebuie viēti'a sa pamentesca se si-o împarta, ca prin acēsta împartire se pōta fi în stare a-si castigā medilōcele acelea, cō-i sunt de lipsa pentru viēti'a de veci. Astfelu de icona, ni sta si acum inainte!

E primăveră, anutimpulu acel'a în care natur'a aro puterea cea mai producatoră! Tōta plant'a, tōta creatur'a de pre pamentu de la animalulu celu mai mare, pana la furnic'a cea mai mica, pana la vermele celu ce se tērāe în tierina, tōte lucra: tōte mergu la scopulu loru, cauta nutrementu pentru viēti'a loru! Ce icona frumōsa acēst'a! Ce indemnu si esemplu de urmaritu se dā omeniloru! se pare cā unu degetu atotpotinte arēta spre acestu esemplu, arēta si esplica fiintiei intielegatorie dicendu: „Omule, invētia din iconile naturei: din plant'a ce se trediesce din pulbere, dela furnic'a ce ese din crepatur'a pamentului; dela vermele ce se tārēie în tierina, intrebuintēdia tōte dilele, tōte orele si minutele vietiei tale cu intieptiune, si nu le lasā se trēca fora de folosu. Lucra, castiga, adunā-ti necontentitu, ca se nu duci lipsa, ci se ai nutrementu pe viētia. Sēmena sēmentia, inse sēmentia buna, cāci *precum e sēment'ă: asia e frup-tulu*; pentru cā „*totu pomulu din rodulu seu se cunōsce, cā nu aduna smochine din spini nici culegu struguri din rugu*“ (Luca VI. 44.) Folosesc-te de timpu, *lucra pana ai lumina*, cāci vā veni timpulu acel'a candu nu voi putē lucrā cī vā trebui se manāci acea ce ti-ai castigatu. Vā veni iern'a si vā cere dela tine castigulu anului. — Inse, crestine, trebuie se scii: cā tu esti asemene animalului, furniceii si vermeliu tārētōriu; *Tu nu traesci cā se manci si se bei*; tu, pre langa nutrementulu acēst'a ce-lu detoresci trupului teu pamentescu muritoriu, mai ai inca unu sufletu nemuritoriu, caruia inca acum'a, pana esti în viētia, pana ai lumina, trebuie se-i castigi nutrementu, unu nutrementu care se-i asigure viēti'a vecinica! Invētia a scī si a implini poruncile lui Ddieu! Dū în tōte dilele tale o viētia morala, plina de fapte bune, de virtuti crestinesci! Implinesce detorintiele tale facia cu Ddieu si facia cu vecinulu teu! Fā în tōta viēti'a ta numai bine! Nu asupri nu face strimbetate nimenui! Tiene-te totu de una de dis'a intielepā „*ce tie nu-ti place altui'a nu face*“, si prin astelu de fapte ti-castigi nutrementu pentru

II viētia de veci.

Desi e adevratu acea, cā unii omeni sunt în viēti'a acēst'a mai favoriti de sōrte, si prin unele impregiuri bune, cari nu sunt prin meritulu loru propriu desvoltate, ajungu la o viētia mai buna de cātu altii: dar' totusi, si dis'a acea: cā „*totu insulu e fanurulu sortii sale*“ e adevratu si cuprinde în sine unu adeveru neresturnabilu! unu adeveru, ce prin mii si mii de esemple de tōte dilele se pōte adeveri! Au nu cunōsceti si voi insive, J. A., destui confrati de ai vostri, cari prin sudōrea fetiei loru si-au castigatu o economia frumōsica, au devenitu la o pusetiune materiala destulu de respectabila? !, . . pana candu ērasi, cunōsceti si de aceia: cari si multu pucinu ce au ereditu dela mosi, parinti, prin nelucrare, viētia necorecta si prin pradare si alte patimi, au devenitu *la sēpa de*

lemnū. Nu intielegu între acēsti din urma si pe acēi confrati scapatati materialmente, cari prin o nenorocire la care ei nu au fostu caus'a — au devenitu în stare slaba; nu, cāci acēstia si vor fi aducendu aminte de *Iobu multu cercatulu*, care între tōte ispitele vietiei s'a mangaiat si a disu: „*Ddieu a datu, Ddieu a luat, fie numele lui binecuventatu!*“! caruia apoi Ddieu, vediundu-i credinti'a neclatita, ērasi i-a daruitu cu prisosintia tōte cele perdate.

„*Lucrulu e chiamarea cea mai nobila a omului pre pamentu!*“ a dis'o unu intieleptu; *prin lucru se castiga sōrtea cea mai buna* la carea trebuie se se silēsca totu crestinulu. *Lucrulu e viētia, lenevi'a e mōrte!* O! siliti-ve dreptu acea a vi castigā sōrtea cea mai buna! siliti-ve la viētia si incungiurati mōrtea! cāci nu-mai acēl'a traesce, care lucra! Puneti temeiū prin lucrulu vostru ca crescini adeverati, si la o viētia morala, cāci prin acēst'a a-ti castigatu vietia de veci! Nu uitati nici candu cā trupulu omului e asemenea unei plante, ale acarei radecini se estindu în tierina, ēra verfulu — sufletulu — se inaltia sus la ceriuri; si precum este viēti'a radecinei, adēca a trupului; asia e si a verfulu adēca a sufletului. Nu uitati, J. A., cā precum dupa aspr'a ierna ce amortise natur'a, urmēza binecuventat'a primăveră aducandu cu sine o viētia noua pentru creaturile pamentului; precum dupa o furtuna grea ce a ruptu arbori din radecini, a culcatu spice aurie, urmēza timpu seninu; si în fine, precum din sēment'ă ce putrediesce în pamentu, resare ērasi planta frumōsa: asia dupa vietia acēst'a pamentesca si trectōria, urmēza alta vietia, o viētia vecinica în care *totu omulu dupa faptele sale seu se va preamari seu se va osēndi.* Amin!

Protocolu

Despre siedinti'a delegatiunei congresuale romane în afacerile de despartire ierarchica de catra Metropoli'a serbēsca din *Carlovetiu*; care siedintia în urm'a convocarei regulate prin Preasanti'a Sa Dlu Episcopu alu Aradului *Procopiu Ivacicovicu* ca presiedinte, s'a tēnutu în *Aradu* în $\frac{3}{17}$ si $\frac{6}{18}$ Fauru 1873. sub presiedinti'a numitului Domnu Episcopu fiindu de facia membrii delegatiunei: *Simeonu Bic'a* protopresviterulu *Oradei-mari*; *Ioanu Popovicu* protopresviterulu *Versietiuului*; *Antoniu Mocioni*; *Georgiu Ioanovicu*; *Constantinu Radulescu*; *Ioane Balnosianu*; si notariulu respective referintele delegatiunei *Vincentiu Babesiu*. —

Nr. 1. Constatendu-se adunarea completa dupa statutulu esmisiunei sale, Présanti'a Sa Domnulu Episcopu presiedinte prin asesorulu referinte consistorialu *Petru Petrovicu* da cetire conspectului obiecteloru ce au a fi deslegate în urmarea caruia, —

Se decide: a se luā în desbatere mai antaiu de tōte cauzele de despartire ale comuneloru mestecate, si a nume acelor'a din cari s'au infacisiatu reprezentanti în persōna asteptandu se afe rezultatulu.

Nr. 2. Sē da cetire actului comisiunалу de despartire din comun'a *Pecic'a-romana*, — în privinti'a caruia

Se decide: Aflandu-se tōte în conformitate cu invoiel'a normativa dela *Carlovetiu* dupa-ce serbii prin reprezentantii loru se dechiara impacati si chiar ascurati de catra romani, prin oblegatiunea ce li s'au datu si pre care ei au primit'o, si asia serbii de buna voia au si esitu din biseric'a romana pana aci comuna: — *actulu de despartire se aprōba*; despre acēsta se incunoscintēdia pe locu presentii reprezentanti ai ambeloru parti, ēr incunoscintēdia în comuna se va mediloci pre calea sa prin concernintele domnu protopresviteru.

Nr. 3. Se da cetire actului comisiunалу de despartire din comun'a *Tornea*.

Impecatiunea incheiata între romani si serbi, se afla coresponditōria invoielēi statorite în *Carlovetiu* cu delegatiunea serbēsca si aprobata de Maestatea Sa pana la puntele 2. si 3. de sub I. ale protocolului, cari dispunu pre timpu nederminat — dōue juredictiuni în biserică, adēca apartienintia fie-carei parti, separatu organizate, la juredictiunea sa natiunale ierarchica si intru acestu espresu intielesu folosirea comuna a bisericci; o dispusetiune contravertata de repetite ori, din *puntu de vedere canonicu* de catra Escelenti'a Sa Dlu administratore patriarchalu din *Carlovetiu*.

Deci în acēsta privintia, tēnendu-se contu de acea esceptiune canonica, partile se avisēdia a starui, ca cātu mai curendu se faca posibilu despartirea si în privinti'a bisericēi, si pana atunci se sustiena în puntulu juredictiunei eparchiale usulu de pana acuma.

Acēsta decisiune indata s'a si publicatu reprezentantiloru ambeloru parti din comun'a *Tornea*, ēr dispusetiunile mai de parte se vor face pre calea sa.

Nr. 4. Se da cetire actului de despartire din comun'a *Nadlacu*. —

Impecarea incheiata intre parti necuprindiendu nici o dispusetiune ce ar fi espresu in contr'a normelor statorite in *Carlovetiu*, se ié spre cunoscentia.

Nr. 5. Se da cetire actului de despartire din comun'a *Cénadului-ungurescu*. —

Dupa actulu de despartire, fiindu dintre cele dóue sessiuni parochiali un'a instreinata si sub procesu; ér din cea un'a, care astadi se afla in folosint'a preotului serbu, partea serbésca ne'nvoindu-se a cede diumetate partii romane — considerandu cá, dupa punctulu VII. alu invoielei normative din *Carlovetiu*, nici minoritatea nu póte se remana fara parte din pamentulu parochialu, ér' in casulu de facia, dupa pretensiunea serbiloru, chiar maioritatea romanilor ar remanea fora pamentu si numai cu unu procesu pre capu; deci pe temeialu punctulu alu XVI. pentru ca acestu actu de impacatiunea se se póta incuviintia, este necesaria intregirea lui intr'atát'a, ca din pamentulu parochialu esisinté, diumetate se se acórde partii romane.

Nr. 6. Se propune contraversi'a escata intre Dlu Eppu serbescu din *Versietiu Emilianu Kengyelatz* resp. intre administratorulu patriarchiei serbési *Nicanoru Gruiciu*, si intre Dlu Eppu romanu din *Caransebesiu Ioanu Popasu* pentru procedur'a acestuia in comunele mestecate *Satulu-nou*, *Alibunari* si *Mramoracu*, apoi mai tardiu si in privint'a *Ciacovei*.

Se decide: A se essaminá pe rondu actele de despartire ale acestoru comune, si dupa aceea a luá la desbateré caus'a conflictului.

Nr. 7. Se da cetire actului de despartire din comun'a *Satulu-nou*.

Actulu de impecatiune corespundiendu statoririloru din punctele XII. si XIII. in legatura cu IX. a invoielei normative din *Carlovetiu* din partea delegatiunei romane se ié simplu spre cunoscentia, nesuferindu punerea sa in lucrare din acésta parte nici o pedeca.

Nr. 8. Se da cetire actului de despartire din comun'a *Alibunari*.

Se decide intocmai ca si sub nrulu precedinte. —

Cuprindiendu acestu actu o dispusetiune de a dreptulu in contr'a punctulu IX. alineatulu 3. din invoiea normativa de *Carlovetiu*, unde espresu se prescrie cá „*desdaunarea se se respunda celu multu in cinci ani*“ pre candu in *Mramoracu* Serbii au primitu a indata, unde partile, pe temeialu consumarei conditiuniloru stipulate insesi le punu in lucrare despartindu-se in fapta. — Acést'a resulta din testulu punturiloru XII. si XIII. a invoielei regulative.

3. Consumate se considera conditiunile, in data ce ambele parti a primitu cele ce li s'au acordatu prin actulu de impecatiune; dar in privint'a sumei de desdaunare ajunge ca aceea se fie garantata prin obligatiune formale, provediuta cu facultatea de intabulare pe averi anumite séu — dupa insusi testulu punctulu alu XIII. ascurata cu garantia legale si concésa de partea indreptatita.

4. Indata ce partile naintea Comisiuniloru au incheiatu si sub scrisu unu actu de despartire, partea care n'are preotu de natiunalitatea sa, este in dreptu a si cere si aduce atare, — firesce prin midilocirea eparchiei si resp. cu ajutoriulu protopopiatulu natiunalu, la care este se apartiena dupa despartire. —

Punctulu 11 alu invoielei. —

5. Fie care actu comisiunалу de impacatiune si despartire ierarhica — indata dupa incheiere, are a fi substernatu delegatiuniloru care implinindu-si oficiulu ce li impune punctulu XVI alu invoielei normative voru insciinti'a pe concernintele Consistoriu pentru d'a face cele necesari spre esecutare. —

6. Pana atunci, pana candu Ven. consistoriu nu este avisatu de Delegatiunea concerninte oficiosu, ca se intrevina si midilocésca esecutarea unei despartiri valide, atare consistoriu in privint'a comunelor de sub iuredictiune straina nu póte mai departe intreveni, de cátu numai pentru d'a fi intr'ajutoriu crestiniiloru de a sa natiunalitate, la implinirea conditiuniloru si la dobandirea provisoria a unui preotu, dupa dispusetiunea punctulu XI alu invoielei. —

Primirea inse formale sub a sa iuredictiune a unei parti ce pona aci a statu sub alta iuredictiune: intru intielesulu invoielei, dar si pentru evitarea de incurcature si de conflicte, nu póte fi permisa, nainte de ce actulu de despartire va fi pastratu revisiunei delegatiunale si se va fi afluat realizabilu. — Acést'a resulta din combinarea punctulu XVI.

7. Incátu pentru cestiunea ce s'a nascutu ocaasionalminte cumca óre potu fi admise — macar si numai provisorminte dóue iuredictiuni intr'una biserica? si respective cá óre póte-se tolerá, ca intr'un'a si aceia biserica o septemana serbii se pomenésca pre cutare Eppu alu loru, si romanii alt'a septemana pre altulu alu loru? — fiindu acésta cestiune de natura canonica, deciderea ei cade afara de sver'a competintiei delegatiunali, — deórece insa din partea Dlui Eppu serbescu de *Versietiu* si a Esale Dlui administratoru patriarchalu in acést'a privint'a séu redicatu contradicere formale, ar desdauná pre romanii *abia in dieceani*: acestu actu de impacatiune are a fi completatu astfeliu: ca desdaunarea se se asecure partii romane in *cinci ani* celu multu. Alta dificultate nesubversandu.

Fiindu tempulu inaintatu cu atáta siedinti'a din 5/17 fauru s'a incheiatu.

Continuarea in 6/18 fauru 1873 cu participarea tuturor celoru numiti mai susu. —

No. 10. Dlu membru *Constantinu Radulescu* ca esmisu din conferinti'a delegatiunale, tienuta in 19 si 20 Dec. 1872 pentru de a investigá casulu de despartire din *Ciacov'a* in urm'a protestelor redicate de romanii, — face reportu in scrisu si da desluciri cu gur'a despre rezultatulu esmisiunei sale.

Constatandu-se in actulu de impacatiune din *Ciacov'a* unele defecte essentiali, si dupa normativele invoielei din *Carlovetiu* nedispensabili, anume: cá numerulu sufeteloru de un'a si de alta parte de feliu nu s'a notatu nici macar apropiativu; mai departe cá obligamentulu luat de serbi facia cu romanii nu s'a ascuratu nici macar printr'o obligatiune formala; actulu insusi de impacatiune nu s'a subscrisu nici de toti representantii ambelor parti. ba lipsesce chiar clausul'a despre alegerea acestoru representantii si despre publicarea si primirea impacatiunei prin toti séu prin maioritatea crestiniiloru indreptatiti: pentru suplinirea acestoru defecte se recunósce necesitatea de pertractari nóue si pentru esecutarea acelor'a, necesitatea esmiterei unei comisiuni nóua. —

Deci Preasanti'a Sa Dlu Eppu presiedinte este rogatu a se ingrigi de a atare Comisiune nóua, si anume de barbati in astfeliu de afaceri mai bine deprinsi, si a dispune cele mai departe. —

Preasanti'a Sa Dlu Eppu presiedinte propune pentru comisiunea necesaria pre cei esmisi in prim'a comisiune a nume: pre Protosincelulu *Andreiú Papu* si pre Asessorulu Consistorialu *Petru Petroviciu* a caroru misiune in I comisiune si asiá este deja terminata. —

Delegatiunea consente cu esmisiunea acést'a.

(Va urmá.)

V. Baresci (Cottulu Biharei) martiu 1873.

(Un'a fapta crestinesca demna de imitatu!) Diu'a de astadi a fostu un'a dintre cele mai placute pentru credintiosii fii ai bisericei gr. or. din comun'a nóstra V. Baresci, cáci provedinti'a bine a voitu a tramite din senulu si in midiloculu nostru pe unu barbatu de cari nu multi si nu pretotindenia sunt.

Barbatulu acel'a zelosu pentru biserica si natiunea romana este confratele nostru *Atanase Coroiu*, ale caruia fapte de mai multi ani sunt cunoscute nu numai in angustulu teritoriu alu comunei acesteia, ci despre ospitalitatea aceluia au cunoscentia toti bravii barbati romani si nationalisti din jurulu acést'a si de pe aiuria cari au caletoritu vre o data pe aici si au intratu in cas'a aceluia.

Nu pentru cá in diu'a de adi ar fi aretatu numitulu nostru confrate éra si vre o tapta de ospitalitate; o numimu noi di de bucuria, ci pentru aceea: cá fiindu chiamatu aici Rvdissimulu Dnu propopu tractualu *Georgiu Vasileviciu*, la reconstituirea comitetulu si Epitropiei parochiali pe unu periodu nou de trei ani; zelosulu nostru Epitropu D. *Atanasiu Coroiu*, carele dela anulu 1853. au portatu sarcina de epitropu in partea feliei Baresci, aretandu astadi socóta bisericei, cu uimire am vediutu: cá din o sumulitia neconsiderabila ce a capetatu-o la man'a sa nainte de acést'a cu 2 decenie si anume: 675 fl. 52. cr. dupa ce din interusuriulu acestui capitalu s'au cumperatu cele necesarie pentru biserica, la timpulu séu acést'a s'au reparatu, si s'au mai cumperatu unu pamentu de 30 cubule semenatura pentru biserica cu 1050 fl. v. a. acú in present'a numitulu D. protoproviteru ni-au substernutu unu ratiociniu contentionariu de o suma 2842 fl. 61 cr. si ce se vedi! totu acel'a-si bravu barbatu ei Epitropu credentiosu mai puse pe més'a comitetulu respective sinodulu si alta suma, carea numai in secretu au manipulat-o,

de 4355 fl. 3 cr. si asia, ambele sume facu totalulu de: *Siepte mii un'a suta nouadeci si siepte fl. 64 cr. v. a.* - dicu: 7197 fl. 64 cr. carea suma ni-au predatu-o in 127 obligatiuni, parte intabulate parte provideute cu cavanti (chizesi.)

Éta onoratu publicu cetitoriu si fratiloru romani gr. or., pentru aceea am numit'o di de bucuria diu'a de adi, si n'am potutu trece cu vederea a nu o aduce la cunoscintia publica si onor. cetitori; conformu decisiunei comitetului parochialu, ca si alti, se se insufletiesca a imita acésta fapta; éra noi locuitorii de aici si fiii bisericeii dreptu credintiöse pe langa aceea ca ni am espresu multiamit'a nostra profunda precum protocolariu asia si cu cuventulu in faci'a numitului zelosu Epitropu D. Atanase Coroiu, asia si acu eschiamamu: Ca pron'a Ddieesca se lungesca firulu vietiei bravului nostru confrate Epitropu Atan. Coroiu, si dandu-i sanetate se traiesca la multi fericiti ani din preuna cu prea stimat'a consotia.

Datu V. Baresci la 12. Martiu 1873. st. v.

Din incredintiarea comitetului parochialu pentru filia Baresci:

Alesandru Dancu,
notariu comitetului.

Ioanu Coroiu,
preotu; presiedintele comitetului
parochialu.

VARIETATI.

= *Deputati pentru sinodulu eparchialu alu Aradului*, sunt alesi, pre catu scimu pana acum'a urmatorii: La *Aradu*, dintre preoti Ioanu Ratiu protopresbiteru, dintre mireni advocatii Ioanu Popoviciu Desseanu si Lazaru Ioanescu. — La *Radna*, dintre preoti Iosifu Belesiu protopresbiteru, dintre mireni Dr. Alessandru Mocioni si Georgiu Haic'a jude cercuale. — La *Siria* dintre preoti Nicolau Beldea adm. protopopescu, dintre mireni Ioanu Moldovanu ases. cons. si Iosifu Popoviciu advocatu. — La *Giula* dintre preoti Petru Chirilescu protopresbiteru, dintre mireni Vasiliu Paguba jude regescu si Ioanu Suci notariu in Socodoru. — La *Chisineu*, dintre preoti Moise Bocsianu ases. cons. metrop., dintre mireni Alessiu Popoviciu advocatu si Florianu Varga jude regescu. — La *Borosineu*, dintre preoti Constantinu Gurbanu protopresbiteru dintre mireni Emanuilu Misiciu jude regescu si Georgiu Fieru advocatu. — La *Buteni*, dintre preoti Andrei Machi protopresbiteru, dintre mireni advocatii Demetriu Bonciu si Em. Bas, Stanescu. — La *Temisiora* dintre preoti Meletiu Dregheciu protopresbiteru, dintre mireni Dr. Paulu Vasiciu si Stefanu Adamu advocatu. — La *Vinga* dintre preoti Andrei Papp protosincelu, dintre mireni Vincentiu Babesiu si Paulu Rotariu ases. trib. orf. — La *B-Comlosiu* dintre preoti Vincentiu Sierbanu protobresbiteru, dintre mireni Georgiu Suiciu not. com. si Ceorgiu Serbu invet. — La *Lipova*, dintre preoti Ioanu Tieranu protopresbiteru. — La *Birchisii* dintre mireni Eugeniu Mocioni si Victoru Mocioni.

„Statutululu Organicu alu bisericeii ortodoxe gr. or. romane diu Ugaru'a si Transilvanu'a. Editiunea episcopiei din Aradu, de dupa testulu autenticu. Retiparitu din fola oficiala „Lumin'a.“ Se pote procurá de la cancelari'a diecesana din Aradu, esemplariulu brosiuratu cu 25. cr. v. a. — Pentru Domnii prenumeratori din anulu trecutulu alu „Luminei,“ se dá câte unu esemplariu cu 10 cr. v. a.

* A dou'a prelegere publica o va tiené dlu P. Popoviciu Dumineca in ^{6. Aprile}/_{25. Martiu} a. c. despre *magnetism, galvanism si termoelectricitate* pe langa esperimentari practice. Totu atunci corulu vocalu in quartetu si doi Domni solo voru esecuta cateva cantece nationale. Inceputulu la 4 ore precisu.

Intrarea libera.

Concursu.

1-2

In urmarea inaltei ordinatiuni consistoriale din 25 fauru a. c. H. 335. la cererea preotului Procopiu Lelescu din Vism'a carele sentindu-se nepotintiosu pentru implinirea detorintieloru

sale mai alesu celoru nopturne, si dá fiitoriuulu capelanu diumetatea din sesiunea parochiale, diumetate din biru dela 120. case, totu atâta si din stol'a indatinata — se deschide concursu pona la 10. Aprile a. c. in carea di se va tiené si alegerea.

Doritorii de a recurge pentru acésta capelania sunt indrumati recursurile loru indiestratecu documintele recerute, si prescise in statutulu organisu, si adresate catra sinodulu parochialu din Vism'a a le tramite rev. D. Protopresbiteru alu Lipovii.

Vism'a 10. Martiu 1873.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu comitetulu parochial Joanu Tieranu protp. Lipovi

Concursu.

1-2

Pentru deplinirea Parochiei vacante din Tarianu (Cottulu Bihor. Protopresbiteratu Oradii M.) care e impreunatu cu urmatoriele emoluminte anuali.

22 de jugere de pamentu estravilanu — aratoriu — birulu si stólele indatinate dela 82 de numere si din filiale, casa parochiala cu gradina.

Doritorii de a ocupa acésta parochia, sunt avisati ca pe langa testimoniulu despre absolvirea cursurilor clericale, testimoniulu de calificatiune, se arete si testimoniulu celu putienu despre absolvirea aloru 6 clase gimnasiale — pana in 25 Martiu st. v. in care di se va tiené si alegerea se le subscrerne la subscrisulu in Oradea-Mare, adresate Comitetului Paroch. din Tarianu.

Datu in Tarianu la 17 Fauru 1873.

din incederea comit. Parochialu cu scirea si ivoarea subscrisului:
Simeone Bica, m. p. Protopr. Oradii-Marii.

Concursu.

1-3

Prin decisulu consistoriale ddo 1. Martiu a. c. st. v. Nro ^{291/91} anulanduse alegerea de invetiatoriu la scól'a a II., confesio gre. or. rom. de I. Clasa din Curticiu — Protopres, Chisineului Comitatulu Aradului —, intemplata in 19. Noemvre a. st. v. prin acést'a se deschide concursu nou pana la 1 Aprile a. c. st. ve. — candu se va tiené si alegerea. —

Emolumintele sunt: 400 fl. v. a. salariu anualu, 12 orgfi de Iemne, din care vine a se incaldí si scól'a, cortelu liberu si gradina cu intravilanu de 800⁰□. —

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt avisati a se presentá in un'a din duminecele innainte de alegere — séu in di'a alegerii in sant'a biserica, pentru a-si areta desteritatea in cantare; éra recursele, bine instruite —; cu documinte valide, despre absolvirea celu potienu aloru 4 clase Gimnasiale séu totu atâtea reale, scirea limbei romane — gramaticale — si cunoscerea bine a magiarei si germanei, — de a poté si in aceste a instruí — adresarea comite. parachi. se le tramite referintelui consisto. — la senatulu scolariu Spect. D. Georgiu Pop'a in Aradu.

Datu in Curticiu in 10. Martiu 1873 st. v.

Comitetulu Parochialu. Cu intielegerea si invoarea emisiloru consistoriali Georgiu Popa m. p. Josifu Goldisiu m. p.

Concursu.

1-3

Pentru una parochi'a vacante din Paulisii in Protopresbiteratu Aradului se deschide concursu pana in 31. Martiu candu se va tiené alegerea: beneficiile sunt 1. sesie de pamentu — 150. de case, birulu o mesura de bucate dela tota casa, si stolele indatinate, cei ce voiescu a recurge au de a produce testimoniulu despre absolvirea clericiei, si de calificatiune séu cei sfintiti se fie binemeritati pe carier'a preotiesca, si recursulu intitulatu la comitetulu parochialu se lu substerna la propopulu Aradului.

Arad 18 Martiu 1873.

NB. de cumva nu se va alege de parochu capelanulu de pana aci — in restimpu de 3 ani va functiuna, si folosi tote beneficiile.

In contielegere cu comitetulu parochialu. Joanu Ratiu propopulu Aradului.